

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 216. Absolutionis sacramentalis natura exponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

lariter non prius absoluebantur, quam satisfactio-
nem canonicam, magna saltem ex parte, imple-
visent, ut constat ex dictis cap. 15. & seqq. Ita
res disciplinae fuit, quae & antiquitus varia fuit, &
ab Ecclesia iustis de causis mutari potuit, uti re-
vera mutata est, tacito saltem consensu. Hodier-
na quippe disciplina est, ut verè poenitentibus an-
te impetam satisfactionem absolutio ut plurimum
impendatur. Nec hoc reprehendi potest, cum nul-
la lege, vel autoritate, vel ratione offendi possit,
satisfactionem absolutio esse necessariò præmit-
tendam ex institutione Christi, vel ex natura hu-
jus Sacramenti; imò oppositum constat ex dam-
natione hujus propositionis Petri de Oïma à Six-
to IV. & Concilio Complutensi: non peractâ pœ-
nitentiâ, contentes absolvendi non sunt, nec non
ex damnatione sequentium propositionum ab A-
lexandro VIII.

Ordinem præmittendi satisfactionem absolutio-
ni induxit, non polita, aut institutio Ecclesiae, sed ip-
sa Christi lex & præscriptio, naturâ rei ipsam
quodammodo dictante.

Per illam praxim morè absolvendi, ordo pœ-
nitentiæ est inversus.

Conjectura moderna, quoad administrationem
Sacramenti Poenitentiae, etiam si eam plurimorum
hominum sustinet autoritas, & multi temporis
distantiâ confirmet; nihilominus ab Ecclesia non
habetur pro usu, sed pro abusu.

4618 Denique hanc propositionem: executio pœ-
nitentiæ, seu satisfactionis impositæ, necessariò ex in-
stitutione Christi, ac invarianti naturâ Sacramen-
ti, ita prærequiritur absolutio, ut aliqui abso-
lutio non sit valida, nisi ejusmodi satisfactio prius
completa fuerit: Facultas Patiensis damnavit ut
temerariam, & hæreticam, & à Sixto IV. contra
Petrum de Oïma, illiusque sequaces prædamnata.
Profectò validam esse absolutioem ante pœ-
nitentiâ satisfactioem, Tridentinum supponit, dum
sect. 6. c. 14. pœnitentiæ partes isto ordine enu-
merat: contritio, confessio, absolutio, satisfactio,
non quidem pro pœna aeterna, quæ vel Sacramento,
vel Sacramento voto, unâ cum culpa remittitur.
Aperiè quippe supponit, ante satisfactioem, Sa-
cramentum jam validum esse & fructuosum, ut
potè quo pœna aeterna unâ cum culpa remittitur.

CAPUT CCXV.

Confessarius poenitentem obligare potest ad sa-
tisfactionem ex parte, vel ex toto implendam
ante absolutioem, dum id ipsius curationi
spirituali iudicat expedire.

4619 Tametsi enim veterem disciplinam universim
instaurare, non sit privatorum hominum,
sed Summorum Pontificum, vel Conciliorum
Generalium; nihilominus eum Christus de tem-
pore implendæ satisfactioem nihil præceperit; nec
Ecclesia universim jubeat poenitentem absolvi an-
te peractam satisfactioem; nec absolutioem
usque ad eam peractam differri prohibeat; nihil
est quod prohibeat Confessarium id facere, dum
curationi spirituali poenitentium rationabiliter ju-
dicat id expedire. Quod profectò rationabiliter
judicat, quando merito timet poenitentem, nunc
absolutum, facile relapsurum, nisi terretur dilatio-
ne absolutioem, & interim iustus peragere opera
laboriosæ satisfactioem, tandem ad se reversus,
gravitatem peccati, emendationisque necessitatem
agnoscat. Ego (inquit Arriaga de poenit. disput.
38. n. 39.) dicere possum, me multoties cum ali-
quibus juvenibus hoc remediò usum, & feliciter
illud mihi successisse.

Id etiam rationabiliter judicat, dum poenitens
impositam sibi satisfactioem, post acceptam ab-

solutionem, non semel neglexit, ut absolutioem
dilatioem compatiatur dicat amplius non negligere.
Idem est dum merito timetur neglecturus.

Id denique rationabiliter judicat, dum, sive ob
frequentem, festinum, & facilem relapsum, sive
aliam ob causam ipsi hinc & nunc merito suspecta est
sufficiens contritio poenitentis. Tunc enim necesse
est ut eam diligenter exploret, non solum atten-
dendo ad confessionem poenitentis, & ad verba
promittentis (absque ullo fructu sæpius facta)
sed & ad fletus, & lachrymas, & opera corrigentis.
Aliàs enim merito dicere potest cum Grego-
rio: *Confessum verba quid sunt aliud nisi folia?*
& subterere, veram poenitentiam non ex foliis,
sed ex fructibus emendationis, & satisfactioem
cognosci, prout multis argumentis demonstratum
est supra.

Nequis verò existimet, præsentem assertionem
esse singularem, legat, si lubet, Cardialem de
Lugo de poenit. disp. 14. sect. 10. ubi commu-
nem esse dicit Theologorum doctrinam, quod
possit Confessarius aliquando obligare poenitentem,
ad implendam poenitentiam ante absolutioem. Quod
tamen non posse facere per modum vindictæ & pu-
nitionis, potest saltem facere per modum medicinae,
quando iudicat id esse necessarium, vel utile pœ-
nitenti. ex eo quod solet facile omittere poenitentias
post se sibi impositas, vel ut Confessarius certus sit de
poenitentia impleta, vel ob alios fines. De eadem
communi doctrina testatur Joannes Bosco Theol.
Sacram. p. 3. disp. 7. de Sacramento Poenit. sect.
4. conclus. 11. n. 198. pro ea nominatim referens
Suarez, Reginaldum, Fillium, & Bonaciam.

Denique quod absolutio usque ad peractam
poenitentiam differri possit, etiam ad exploran-
dam poenitentis contritioem, idque expediens
sit, dum poenitens in eadem sæpè peccata relap-
sus est, docet novissime Natalis Alexander Theol.
Dogmat. & Moral. to. 4. l. 2. c. 6. a. 6. regulâ 4.
per totam.

CAPUT CCXVI.

Abolutioem sacramentalis naturæ exponitur.

Exposita materiâ, seu partibus materialibus Sa-
cramenti Poenitentiae, exponenda superest for-
ma ejusdem, videlicet absolutio, quæ, ut Tri-
dentinum definit sect. 14. c. 6. *quævis alieni,*
divini utique, benefici sit dispensatio, tamen non
est solum nudum ministerium, vel annuntiandi E-
vangelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed
ad instar actûs judicialis, quo ab ipso (Sacerdote)
velut à Judice, sententia pronuntiat.

Itaque absolutio est sententia definitiva remis-
sionis peccatorum, à legitimo Ministro prolata
super poenitentem, ritè contritum & confessum.
Consistit in his verbis: *Ego te absolvo à peccatis*
tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus san-
cti. Amen, prout habetur in Rituali Romano.
Unde dici non debet (ut aliqui dicunt) *ab omni-*
bus peccatis tuis. Quia Rituale reformatum
sustulit vocatam omnibus. Non enim Sacerdos ab-
solvit ab omnibus venialibus: cum nec omnia
poenitens confiteatur, rarissimèque habeat affe-
ctum ab omnibus de puratum. Dicit etiam non de-
bet, à peccatis tuis contritis, confessis, & obliis.
Quia ly *contritis*, intellectum de contritione per-
fecta, malè additur: cum sufficiat contritio im-
perfecta. Illa verò, *confessis & obliis*, superflua
sunt. Quia ly *confessis* satis significatur per circum-
stantiam consignificantem. Reliqua verò peccata
quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in univer-
sum eadem confessione inclusa esse intelliguntur, ait
Tridentinum sect. 14. c. 5. Et idèd Romana
Ffff 3

clia, cateraque modò Ecclesiæ, verba ista in forma absolutionis omittunt, tamen in nonnullis olim Ecclesiis usurpata fuerint.

2625 Est autem de necessitate hujus Sacramenti, quòd forma ipsius, sicut & reliquorum Sacramentorum (præter Matrimonium) voce, non nuti- bant, vel scripturâ proferatur. Sic enim Christum instituisse, scimus ex traditione Ecclesiæ, Florentiniquæ & Tridentinæ definitione. De quo ne dubium superesset, Florentinum, traditâ universali hæc doctrinâ: *omnia nova legis Sacramenta perficiuntur verbis tamquam formâ*; solum excipit Matrimonii Sacramentum, dicendo, illud *regulariter* perfici verbis; quo significaret illud non semper, nec necessariò perfici verbis. Quæ exceptio pro reliquis firmat regulam in contrarium. Unde probabilis non est opinio Joannis Pontii apud Dianam p. 11. tr. 6. resol. 14. existimantis, Sacerdotem mutum (alio deficiente) possit & debere nutu vel scripto absolvere hominem, animam agentem, in eaque extremitate petentem absolutionem. Nec eam probabilem vocare audeat Diana. Vox tamen *ego* (utpote contenta in voce *absolvo*) non solum non est de necessitate Sacramenti; sed ne quidem de necessitate præcepti, ut aliqui dicunt. Neque sanctissimæ Trinitatis expressio de necessitate est Sacramenti. Quia (ut S. Thomas ait 3. p. q. 84. a. 3. ad 3.) *hoc non est determinatum ex verbis Christi, sicut in baptismo*, suntque (apud Morinum) plures Antiquorum formæ, in quibus SS. Trinitatis mentio non fit. Omitti tamen non debet, ut servetur Ecclesiæ usus.

2626 An voces istæ, à *peccatis tuis*, sint de necessitate formæ? controuertitur. Negant Doctores communis, aientes, hæc verba sufficere ad valorem formæ: *absolvo te*. Quia per circumstantias significantes satis determinantur ad significandam absolutionem à peccatis. Faventque S. Thomas 3. p. q. 84. a. 3. & Catechismus Romanus p. 3. §. 19. de Sacram. Pœnit. aiens: *est autem forma, ego te absolvo*. Illius sententiæ Patros quadraginta tres profert Diana p. 11. tr. 6. resol. 11. Quos inter Suarez de censuris disp. 10. sect. 2. scribit, hanc sententiam esse certissimam; eò quòd Florentinum in lit. Eugenii pro forma substantiali non assignet nisi duo illa verba, *absolvo te*. Alii nihilominus, ut Durandus, Paludanus, Gabriel, Major, Petrus Soto, Wiggers, &c. affirmant verba ista, à *peccatis tuis*, esse de valore formæ. Favetque Tridentinum sess. 14. c. 3. hujus Sacramenti formam in illis Ministris verbis constituens, *ego te absolvo, &c.* Addendo quippe *ly, &c.* significavit necessariò addenda verba ista, à *peccatis tuis*. Et ratio est quia duo ista verba, *absolvo te*, etiam prolata post peccatorum confessionem, indifferentia sunt ad significandam absolutionem à peccatis, vel à censuris, saltem si penitens confessus fuerit casum censuræ obnoxium. Formam verò hujus Sacramenti oportet determinatè significare remissionem peccatorum.

2627 Ex ista sententiarum diversitate, reique proinde incertitudine, Sylvius rectè conficit, verba ista, à *peccatis tuis*, omitti non posse absque mortali crimine. Ob periculum cui aliàs Sacramentum exponitur. Et quia saltem necessaria sunt necessitate præcepti. Gravior disceptatio est, nùm forma seu absolutio deprecatoria valeat? An verò enuntiativa, seu absoluta (quâ modò Ecclesia Latina utitur) sit de necessitate Sacramenti? pro resolutione fit

CAPUT CCXVII.

Forma Sacramenti Pœnitentiæ indicativa, quâ Latina Ecclesia modò utitur, haud dubiè op-

tima est. Sed non idè irrita est forma deprecatoria, quâ Ecclesia usâ fuisse videtur per multa sæcula.

2628 Prior pars assertio est extra controversiam, quia formam absolutam probant duo Oecumenica Concilia, Florentinum, & Tridentinum. Probat & usus totius Ecclesiæ Latinæ. Præsumptuosumque foret, imò errorum, asserere quòd Sacerdos dicere non possit: *ego absolvo te*, prout ex Evangelio S. Thomas bene ostendit opuse. 22.

2629 Posterior pars contradicentes habet plerisque Scholasticis. Sed ipsorum opinio contra se habet praxim veteris Ecclesiæ, tam Latinæ quàm Græcæ. Quam praxim ipsi ignoraverunt. Si enim vidissent formam absolutionis deprecatoriam, ipsi que compertum fuisset eâ solâ usam fuisse Ecclesiæ Orientalem, & Occidentalem, per multa sæcula, invalidam haud dubiè non censuissent formam pluribus sæculis ab Ecclesia usurpata.

2630 Porò formam absolutionis, tam in Ecclesiâ Occidentali, quàm Orientali, per multa sæcula deprecativam fuisse, non indicativam, Scriptores gravissimi, & in antiquis Ecclesiæ ritibus veratissimi contestantur, scilicet Hugo Menardus, Petrus Arcudius, Jacobus Goar, Joannes Morinus, Joannes Cabafutius, & quod plus est, id (quoad Ecclesiam Orientalem) testatur Clemens VIII.

2631 Primi itaque Hugo Menardus, Ordinis S. Benedicti, in notis ad Sacramentale Gregorianum, testatur, absolutionem, tam apud veteres Latinos, quàm apud Græcos, nonnisi deprecatoriam extitisse.

2632 Secundò, Petrus Arcudius, Græcus ipse Corcyraeus, & apud Græcos diutissimè versatus, l. 4. de concord. Eccles. Orient. cum Occident. c. 3. tametsi magnâ diligentia conatus formam indicativam in nonnullis Scripturis invenire, unam tantum profert, paucis Græcis usitatam, nec ita pridem, sed nuper à Ruthenis acceptam, novissimo schismate posteriore, ipsoque faciente recens natam, quam etsi magis approbet Scripior nuperus Gabriel Philadelphensis in suo de Sacram. Opusculo: ipse tamen Arcudius factus, hujusmodi absolutionem apud Græcos esse noperam, à paucis usitatam, Græcorumque Euchologia omnia formam merè deprecativam tradit. *Forma* (inquit) *quæ extat in Euchologia, videtur in his verbis consistere: Domine Jesu Christe, qui dedisti nobis potestatem, absolvo hunc à peccatis suis*. Alia forma est ejusmodi: *Domine noster Jesus Christus, qui dedit Apostolis suis potestatem, qua per illos transit ad nos, absolvat te, sive conamnet tui peccata tua*.

2633 Tertiò, Joannes Morinus l. 8. de pœnit. c. 8. & seqq. profert Euchologia diversa, & Ritualia omnium ferè Ecclesiarum Orientis, Conciliorum Generalium, & SS. Pontificum Decretis approbata, atque à Græcis, Armenis, Syris, Maronitis, antequam schismata supervenirent, usurpata, sicut & antiqua Ritualia, quibus Ecclesia Latinæ usâ sunt ante sæculum duodecimum; in quibus alia non habetur absolutionis forma nisi deprecatoria. Quòdque absolutio olim in universa Ecclesia, etiam Latina, per deprecationem fieret, probat insuper ex Terulliano, Cypriano, Paciano, Ambrosio, Hieronymo, Augustino, Leone Magno, Concilio Aquiligran. II. c. 3. Moguntino sub Rabano can. 26. lib. 5. capitul. c. 52. 62. 64. Et lib. 6. c. 203. Necon ex Theodulpho, Episcopo Aurelianensi, S. Bernardus, Petro Cellensi, & Petro Cantore.

2634 Quartò, Jacobus Goar, nuper in Orientem missus, ibique diu versatus, ac Ling. Græcæ peritiss.